A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2019. április 11.*

„Előzetes döntéshozatal – A szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség – Polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés – Második Luganói Egyezmény – Joghatóság, valamint a határozatok elismerése és végrehajtása polgári és kereskedelmi ügyekben – A II. cím 5. szakasza (18–21. cikk) – Joghatóság egyedi munkaszerződésekkel kapcsolatos ügyekben”

A C-603/17. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Supreme Court of the United Kingdom (az Egyesült Királyság legfelsőbb bírósága) a Bírósághoz 2017. október 20-án érkezett, 2017. október 20-i határozatával terjesztett elő a

Peter Bosworth,

Colin Hurley

és

az **Arcadia Petroleum Limited és társai**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: R. Silva de Lapuerta, a Bíróság elnökhelyettese, az első tanács elnökeként eljárva (előadó), A. Arabadjiev, E. Regan, C. G. Fernlund és S. Rodin bírák,

főtanácsnok: H. Saugmandsgaard Øe,

hivatalvezető: L. Hewlett főtanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2018. szeptember 13-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– P. Bosworth és C. Hurley képviseletében A. Briggs és D. Foxton QC, R. Eschwege barrister, valamint T. Greeno és A. Forster solicitors,

– az Arcadia Petroleum Limited és társai képviseletében M. Howard QC, F. Pilbrow és N. Venkatesan barristers, valamint S. Trevan, J. Kelly és T. Snelling solicitors,

– az Európai Bizottság képviseletében M. Heller és M. Wilderspin, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: angol.

– a svájci kormány képviseletében M. Schöll, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2019. január 24-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2007. október 30-án aláírt, a Közösség nevében a 2008. november 27-i 2009/430/EK tanácsi határozattal (HL 2009. L 147., 1. o.) jóváhagyott egyezmény (a továbbiakban: második Luganói Egyezmény) II. címe 5. szakasza (18–21. cikk) rendelkezéseinek értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet az egyrészt Peter Bosworth és Colin Hurley, másrészt az Arcadia Petroleum Limited és más társaságok között azon kár megtérítése iránti kérelem tárgyában folyamatban lévő jogvitában terjesztették elő, amely e társaságokat P. Bosworth és C. Hurley állítólagos csalárd cselekményei következtében érte.

Jogi háttér

3 A második Luganói Egyezmény 5. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Az ezen egyezmény által kötelezett valamely államban lakóhellyel rendelkező személy ezen egyezmény által kötelezett más államban perelhető:

1. a) ha az eljárás tárgya szerződés vagy szerződéses igény, akkor a kötelezettség teljesítésének helye szerinti bíróság előtt;
   b) e rendelkezés alkalmazásában, eltérő megállapodás hiányában a kötelezettség teljesítésének helye:

   – ingó dolog értékesítése esetén az egyezmény által kötelezett állam területén az a hely, ahol a szerződés alapján az adott dolgot leszállították, vagy le kellett volna szállítani,

   – szolgáltatás nyújtása esetén az egyezmény által kötelezett állam területén az a hely, ahol a szerződés alapján a szolgáltatást nyújtották, vagy kellett volna nyújtani;
   c) amennyiben a b) alpont nem alkalmazható, az a) alpontot kell alkalmazni;

[…]

3. jogellenes károkozással, jogellenes károkozással egy tekintet alá eső cselekménnyel vagy ilyen cselekményből fakadó igénnyel kapcsolatos ügyekben annak a helynek a bírósága előtt, ahol a káresemény bekövetkezett vagy bekövetkezhet;

[…]”

4 Ezen egyezmény 18. cikkének (1) bekezdése szerint:

„A 4. cikk és az 5. cikk 5. pontjának sérelme nélkül az egyedi munkaszerződéssel kapcsolatos ügyekben a joghatóságot e szakasz határozza meg.”

5 Az említett egyezmény 20. cikkének (1) bekezdése kimondja:

„A munkaadó kizárólag az ezen egyezmény által kötelezett azon államnak a bíróságai előtt indíthat eljárást, ahol a munkavállaló lakóhelye található.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

6 Az Arcadia London, az Arcadia Singapore és az Arcadia Switzerland nyers kőolaj és kőolajszármazékok kereskedelmével kapcsolatos tevékenységeket folytató társaságok. E társaságok a Farahead Holdings Ltd 100%-os tulajdonában álló Arcadia-csoporthoz tartoznak.

7 P. Bosworth és C. Hurley Svájcban lakóhellyel rendelkező brit állampolgárok, akik az alapügy tényállásának megvalósulása idején a *chief executive officer*, illetve a *chief financial officer* tisztséget töltötték be az Arcadia-csoportban. Egyébiránt az Arcadia London, az Arcadia Singapore és az Arcadia Switzerland vezető tisztségviselői voltak, és e társaságok egyikével munkaszerződést kötöttek, amelyet saját maguk, illetve az ő utasításaiknak megfelelően készítettek.

8 2015. február 12-én benyújtott keresetlevével az Arcadia London, az Arcadia Singapore, az Arcadia Switzerland és a Farahead Holdings (a továbbiakban együtt: Arcadia) több személlyel, köztük P. Bosworthszel és C. Hurley-vel szemben kérelmet nyújtott be a High Court of Justice (England & Wales), Queen’s Bench Division (Commercial Court)-hoz (felsőbíróság [Anglia és Wales], Queen’s Bench kollégium [kereskedelmi bíróság], Egyesült Királyság). E kérelmek az Arcadia-csoportot az e csoport társaságain keresztül megvalósított csalárd ügyletekből eredően ért kár megtérítésére irányultak.

9 Az Arcadia keresetlevele a következő jogalapokon alapult: jogellenes módszerek alkalmazásával megvalósított összejátszás (*unlawful means conspiracy*), a lojalitásra és jóhiszeműségre vonatkozó vagyonkezelői kötelezettségek megsértése (*breach of fiduciary duty*), és a munkaszerződésükből eredő, kifejezett vagy hallgatólagos szerződéses kötelezettségek megsértése (*breach of express and/or implied contractual duties*).

10 2015. március 9-i beadványában P. Bosworth és C. Hurley azt állította, hogy az Egyesült Királyság bíróságai nem rendelkeznek joghatósággal arra, hogy elbírálják az Arcadia velük szembeni kártérítési kérelmeit, mivel e kérelmek a második Luganói Egyezmény II. címének az egyedi munkaszerződésekkel kapcsolatos joghatósági szabályokat tartalmazó 5. szakaszában foglalt rendelkezések hatálya alá tartoznak, és e rendelkezések alkalmazásában e kérelmeket azon állam bíróságaihoz kell benyújtani, amelynek területén ők lakóhellyel rendelkeznek, azaz a svájci bíróságokhoz.

11 E kifogást követően az Arcadia módosította keresetlevelét. Lemondott arról, hogy a szerződéses kötelezettségek megsértésére, illetve e kötelezettségek megsértésére mint a jogellenes összejátszás keretében alkalmazott jogellenes módszerre hivatkozzon.

12 2015. április 1-jei ítéletével a High Court of Justice (England & Wales), Queen’s Bench Division (Commercial Court) (felsőbíróság [Anglia és Wales], Queen’s Bench kollégium [kereskedelmi bíróság]) megállapította joghatóságát az említett kártérítési kérelem alátámasztására hivatkozott azon jogalapok elbírálására, amelyek a jogellenes módszerek alkalmazásával megvalósított csalárd összejátszáson (*unlawful means conspiracy*) és a bizalommal való visszaélésen (*breach of fiduciary duty*) alapultak, ez utóbbi jogalapot illetően azon tények kivételével, amelyek abban az időszakban következtek be, amikor P. Bosworth, illetve C. Hurley és az Arcadia-csoport valamelyik társasága között munkaszerződés állt fenn, mivel e bíróság szerint e tények az egyedi munkaszerződésekkel kapcsolatosak, és a második Luganói Egyezmény 20. cikke (1) bekezdésének alkalmazásában a svájci bíróságok joghatósága alá tartoznak.

13 P. Bosworth és C. Hurley ezen ítélettel szemben fellebbezést terjesztett a Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) (fellebbviteli bíróság [Anglia és Wales] [polgári kollégium], Egyesült Királyság) elé.

14 E bíróság a 2016. augusztus 19-i ítéletével e fellebbezést elutasította. P. Bosworth és C. Hurley ezen ítélettel szemben felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a kérdést előterjesztő bírósághoz.

15 E körülmények között a Supreme Court of the United Kingdom (az Egyesült Királyság legfelsőbb bírósága) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Hogyan kell helyesen megítélni, hogy egy munkáltató által a munkavállalóval vagy korábbi munkavállalóval (a továbbiakban: munkavállaló) szemben előterjesztett kereset a [második] Luganói Egyezmény II. címének 5. szakasza (18–21. cikk) szerinti »egyedi munkaszerződéssel kapcsolatos ügynek« minősül-e?

a) Elégséges-e ahhoz, hogy egy munkáltató által a munkavállalóval szemben előterjesztett kereset a [második Luganói Egyezmény] 18–21. cikk[ének] hatálya alá tartozzon, hogy a kifogásolt magatartást a munkáltató a munkavállaló egyedi munkaszerződésének megsértéseként is *értelmezhette* volna, még abban az esetben is, ha a munkáltató által előterjesztett kereset nem e szerződés megsértésén alapul, nem kifogásolja azt és nem is hivatkozik rá, hanem (például) a tényállás összefoglalásának 26. és 27. pontjában bemutatott jogalapokra hivatkozik?

b) Másképp fogalmazva, helyes-e annak alapján elvégezni a vizsgálatot, hogy egy munkáltató által a munkavállalóval szemben előterjesztett kereset csak abban az esetben tartozik a [második Luganói Egyezmény] 18–21. cikk[ének] hatálya alá, amennyiben a keresetet ténylegesen a munkaszerződésben foglalt kötelezettségre alapozták? Amennyiben ez a helyes vizsgálat, az következik-e ebből, hogy a kizárólag olyan kötelezettségszegésen alapuló kereset, amely a munkaszerződéstől függetlenül merült fel (és adott esetben az nem olyan kötelezettség, amelybe a munkavállaló »szabad elhatározásából« beleegyezett), nem tartozik az 5. szakasz hatálya alá?

c) Amennyiben a fenti vizsgálatok egyike sem helyes, mi a helyes vizsgálat?

2) Amennyiben valamely társaság egy természetes személlyel ([a második Luganói] Egyezmény 5. cikkének (1) bekezdése szerinti) »szerződést« köt, milyen mértékben szükséges alá–fölérendeltségi viszonynak fennállnia a társaság és a természetes személy között ahhoz, hogy a szerződés az [ezen egyezmény II. címének] 5. szakasz[a] értelmében vett »egyedi munkaszerződésnek« minősüljön? Lehet-e ilyen viszonyról beszélni, amennyiben az egyén maga határozhatja meg (és meg is határozza) a társasággal kötött szerződésének feltételeit, a társaság napi ügyvitele felett és saját kötelezettségei teljesítése felett felügyeletet és irányítást gyakorol, de a társaság részvényese vagy részvényesei kezdeményezhetik a jogviszony megszüntetését?

3) Amennyiben a [második] Luganói Egyezmény II. címének 5. szakasza csak olyan keresetek esetében alkalmazandó, amelyek az 5. szakasz hiányában [ezen egyezmény] 5. cikke (1) bekezdésének hatálya alá esnének, hogyan kell helyesen megítélni azt, hogy a kereset az 5. cikk (1) bekezdésének hatálya alá tartozik-e?

a) Az olyan vizsgálat tekintendő-e helyesnek, amely szerint a kereset akkor tartozik az 5. cikk (1) bekezdésének hatálya alá, amennyiben a panasszal érintett magatartás szerződésszegésnek tekinthető, még akkor is, ha a munkáltató által előterjesztett kereset nem a szerződés megsértésén alapul, nem kifogásolja azt és nem is hivatkozik rá?

b) Másodlagosan, az a vizsgálat tekintendő-e helyesnek, amely szerint a kereset csak akkor tartozik [a második Luganói Egyezmény] 5. cikk[e] (1) bekezdésének hatálya alá, ha a kötelezettség, amelyen ténylegesen alapul, szerződéses kötelezettség? Amennyiben ez a helyes vizsgálat, következik-e ebből, hogy az olyan kötelezettségszegésre hivatkozó kereset, amely a szerződéstől függetlenül merült fel (és adott esetben az nem olyan kötelezettség, amelybe az alperes »szabad elhatározásából« beleegyezett), nem tartozik az 5. cikk (1) bekezdésének hatálya alá?

c) Amennyiben a fenti vizsgálatok egyike sem helyes, mi a helyes vizsgálat?

4) Abban az esetben, ha:

– mind A, mind B társaság egyazon vállalatcsoport tagja;

– X alperes ténylegesen az ügyvezető igazgatói tisztséget tölti be a vállalatcsoportnál (ahogyan azt P. Bosworth tette az Arcadia vállalatcsoport esetében, lásd a tényállás összefoglalásának 14. pontját); X munkaviszonyban áll a csoport egyik társaságával, az A társasággal (vagyis az A társaság munkavállalója, ahogyan P. Bosworth volt az egyes időszakokban, lásd a tényállás összefoglalásának 15. pontját); és a nemzeti jog szerint nem a B társaság munkavállalója;

– az A társaság keresetet indít X ellen, és e kereset a [második Luganói Egyezmény] 18–21. cikk[ének] hatálya alá esik; valamint

– a csoport egy másik társasága, a B társaság szintén keresetet indít X ellen hasonló magatartás miatt, mint amely az A társaság X elleni keresetének az alapja;

mi a helyes eljárás annak megítélésére, hogy a B társaság által indított kereset [a második Luganói Egyezmény II. címe] 5. szakasz[ának] hatálya alá tartozik-e? Így különösen:

a) Függ-e a válasz attól, hogy fennállt-e X és B társaság között [a második Luganói Egyezmény II. címének] 5. szakasz[a] értelmében vett »egyedi munkaszerződés«, és amennyiben igen, mi a helyes vizsgálat annak eldöntésére, hogy volt-e ilyen szerződés?

b) B társaságot X »munkáltatójának« kell-e tekinteni a [második Luganói] Egyezmény II. címének 5. szakasza szempontjából, illetve B társaság X-szel szembeni keresete [lásd a fenti 4. pont negyedik franciabekezdését] ugyanúgy a [második Luganói Egyezmény] 18–21. cikk[ének] hatálya alá esik-e, ahogyan A társaság X-szel szembeni keresete a 18–21. cikk hatálya alá esik? Így különösen:

i. B társaság keresete csak akkor esik a [második Luganói Egyezmény] 18. cikk[ének] hatálya alá, ha a kötelezettség, amelyen a kereset ténylegesen alapul, a B társaság és X között létrejött munkaszerződés szerinti kötelezettség?

ii. Másodlagosan, a [második Luganói Egyezmény] 18. cikk[ének] hatálya alá esik-e a kereset, ha a magatartás, amelyen a kereset alapul, az A társaság és X között létrejött munkaszerződés szerinti kötelezettség megsértésének minősülne?

c) Amennyiben a fenti vizsgálatok egyike sem helyes, mi a helyes vizsgálat?”

A szóbeli szakasz újbóli megnyitása iránti kérelemről

16 A főtanácsnok indítványának ismertetését követően P. Bosworth és C. Hurley a Bíróság Hivatalához benyújtott beadványában kérte, hogy a Bíróság az eljárási szabályzatának 83. cikke alapján rendelje el az eljárás szóbeli szakaszának újbóli megnyitását. Kérelmük alátámasztására lényegében azzal érvelnek, hogy a főtanácsnok az indítványának 45. pontjában olyan téves tényekre alapította értékelését, amelyek nem felelnek meg a kérdést előterjesztő bíróság által megállapított tényeknek.

17 E 83. cikk alapján a Bíróság a főtanácsnok meghallgatását követően bármikor elrendelheti az eljárás szóbeli szakaszának megnyitását vagy újbóli megnyitását, különösen, ha úgy ítéli meg, hogy az ügy körülményei nincsenek kellően feltárva, vagy ha a fél e szakasz befejezését követően a Bíróság határozatára nézve döntő jelentőségű új tényt hoz fel, illetve ha az ügyet olyan érv alapján kellene eldönteni, amelyet a felek, illetve az Európai Unió Bírósága alapokmányának 23. cikke szerinti érdekeltek nem vitattak meg.

18 Jelen ügyben azonban erről nincs szó. A Bíróság ugyanis a főtanácsnok meghallgatását követően úgy véli, hogy minden olyan információval rendelkezik, amely az ügy elbírálásához szükséges, és az ügyet nem kell olyan új tényre tekintettel vizsgálni, amely a határozatára nézve döntő jelentőségű lenne, vagy olyan érvre tekintettel vizsgálni, amelyet a Bíróság előtt nem vitattak meg.

19 Következésképpen a Bíróság úgy ítéli meg, hogy nem indokolt elrendelni az eljárás szóbeli szakaszának újbóli megnyitását.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

20 Mivel az első, harmadik és negyedik kérdés azon az előfeltevésen alapul, hogy a P. Bosworth, illetve C. Hurley és az Arcadia-csoport bizonyos társaságai közötti szerződések a második Luganói Egyezmény II. címe 5. szakaszának (18–21. cikk) rendelkezései értelmében vett „egyedi munkaszerződésnek” minősülnek, a Bíróság úgy véli, hogy először a második kérdést indokolt megvizsgálni.

A második kérdésről

21 Második kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kérdezi, hogy a második Luganói Egyezmény II. címe 5. szakaszának (18–21. cikk) rendelkezéseit úgy kell-e értelmezni, hogy a valamely társaság és egy természetes személy közötti szerződés e rendelkezések értelmében vett „egyedi munkaszerződésnek” minősülhet-e akkor, ha e személy maga határozhatja meg és ténylegesen meg is határozza e szerződés feltételeit, és e társaság napi ügyvitele felett és saját kötelezettségeinek teljesítése felett önálló felügyeleti jogkörrel rendelkezik, de az említett társaság részvényese vagy részvényesei jogosultak az említett szerződés megszüntetésére.

22 Tekintettel arra, hogy e rendelkezéseknek, valamint a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendelet (HL 2001. L 12., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 4. kötet, 42. o.; helyesbítések: HL 2006. L 242., 6. o.; HL 2011. L 124., 47. o.) II. fejezete 5. szakasza (18–21. cikk) rendelkezéseinek a szövege azonos, a Bíróság által ez utóbbi rendelkezéseket illetően adott értelmezés irányadó a második Luganói Egyezmény II. címe 5. szakasza (18–21. cikk) rendelkezéseinek értelmezésére is (lásd ebben az értelemben: 2014. december 4-i H ítélet, C-295/13, EU:C:2014:2410, 31. és 32. pont).

23 Annak eldöntése érdekében, hogy a második Luganói Egyezmény II. címe 5. szakaszának (18–21. cikk) rendelkezései alkalmazhatók-e olyan helyzetben, mint amelyről az alapügyben szó van, azt a kérdést kell megvizsgálni, hogy úgy tekinthető-e, hogy P. Boswortht és C. Hurley-t az ezen egyezmény 18. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „egyedi munkaszerződés” fűzte az Arcadia-csoport társaságainak valamelyikéhez, és hogy ennélfogva az említett egyezmény 18. cikkének (2) bekezdése értelmében vett „munkavállalónak” minősülhet-e (lásd ebben az értelemben: 2015. szeptember 10-i Holterman Ferho Exploitatie és társai ítélet, C-47/14, EU:C:2015:574, 34. pont).

24 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy e minősítést a nemzeti jog alapján nem lehet elvégezni (2015. szeptember 10-i Holterman Ferho Exploitatie és társai ítélet, C-47/14, EU:C:2015:574, 36. pont), és hogy a második Luganói Egyezmény és különösen annak 18. cikke teljes érvényesülésének biztosítása érdekében az említett rendelkezésben szereplő jogi fogalmakat önállóan és valamennyi szerződő fél vonatkozásában azonos módon kell értelmezni (lásd ebben az értelemben: 2012. július 19-i Mahamdia ítélet, C-154/11, EU:C:2012:491, 42. pont; 2015. szeptember 10-i Holterman Ferho Exploitatie és társai ítélet, C-47/14, EU:C:2015:574, 37. pont).

25 A „munkavállaló” fogalmát illetően emlékeztetni kell továbbá arra, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata értelmében e fogalmat olyan objektív kritériumok szerint kell meghatározni, amelyek – figyelembe véve az érintett személyek jogait és kötelességeit – a munkaviszonyt jellemzik. Márpedig

a munkaviszony alapvető jellemzője az a körülmény, hogy valamely személy meghatározott ideig, más javára és irányítása alatt díjazás ellenében szolgáltatást nyújt (lásd különösen: 2007. szeptember 20-i Kiiski ítélet, C-116/06, EU:C:2007:536, 25. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

26 Ebből következik, hogy a munkaviszony a munkavállaló és a munkaadója közötti alárendeltségi viszony fennállását feltételezi, és hogy az ilyen viszony fennállását a felek közötti kapcsolatot jellemző összes tényállási elemre és körülményre figyelemmel kell értékelni (2015. szeptember 10-i Holterman Ferho Exploitatie és társai ítélet, C-47/14, EU:C:2015:574, 46. pont; 2018. november 20-i Sindicatul Familia Constanța és társai ítélet, C-147/17, EU:C:2018:926, 42. pont).

27 Egyébiránt rá kell mutatni arra, hogy a második Luganói Egyezmény II. címe 5. szakasza (18–21. cikk) rendelkezéseinek szövege szerint a szerződéskötés nem minősül az e rendelkezésekben előírt különös joghatósági szabályok alkalmazási feltételének, így – amint arra lényegében a főtanácsnok az indítványának 34–36. pontjában rámutatott – az alakszerű szerződés hiánya nem zárja ki azt, hogy az említett rendelkezések értelmében vett „egyedi munkaszerződés” fogalmába tartozó munkaviszony álljon fenn.

28 Az ilyen jogviszony azonban csak akkor minősíthető a második Luganói Egyezmény II. címe 5. szakaszának (18–21. cikk) rendelkezései értelmében vett „egyedi munkaszerződésnek”, ha az érintett társaság és az érintett vezető tisztségviselő között alárendeltségi viszony áll fenn.

29 A jelen ügyben emlékeztetni kell arra, hogy a kérdést előterjesztő bíróság által szolgáltatott információk szerint P. Bosworth és C. Hurley *chief executive officer*, illetve *chief financial officer* volt az Arcadia-csoportban, ezenkívül az Arcadia London, a Arcadia Singapore és az Arcadia Switzerland társaság vezető tisztségviselői voltak, továbbá egy saját maguk által, illetve az ő utasításaiknak megfelelően kidolgozott munkaszerződés fűzte őket e társaságok valamelyikéhez, és mindig az Arcadia-csoport valamennyi társaságának nevében és javára jártak el.

30 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik továbbá, hogy P. Bosworth és C. Hurley felügyeletet gyakorolt az őket alkalmazó személy felett, valamint alkalmazási helyük és alkalmazási feltételeik felett is.

31 E körülmények között kitűnik, hogy P. Bosworth és C. Hurley az Arcadiával szemben nem elhanyagolható befolyásolási képességgel rendelkezett, következésképpen az alárendeltségi viszony hiányát kell megállapítani (lásd ebben az értelemben: 2015. szeptember 10-i Holterman Ferho Exploitatie és társai ítélet, C-47/14, EU:C:2015:574, 47. pont), függetlenül attól, hogy az Arcadia alaptőkéjében rendelkeztek-e részesedéssel, vagy sem.

32 E tekintetben nem releváns az a körülmény, hogy P. Bosworth és C. Hurley az Arcadia-csoport részvényesei felé felelősséggel tartozott, amely részvényesek a Farahead Holdingson keresztül jogosultak voltak az említett személyek alkalmazására és elbocsátására.

33 Amint ugyanis arra a főtanácsnok az indítványának 46. pontjában rámutatott, azon általános iránymutatásokhoz hasonlóan, amelyeket a vezető tisztségviselő kap az általa irányított társaság részvényeseitől e társaság ügyei irányvonalának meghatározását illetően, a részvényesek által gyakorolt törvényes ellenőrzési mechanizmusok sem bizonyítják önmagukban az alárendeltségi viszony fennállását, így kizárólag az a körülmény, hogy a részvényesek jogosultak a vezető tisztségviselő visszahívására, nem elegendő az ilyen viszony fennállásának megállapításához.

34 Ebből következik, hogy a valamely társaság és annak vezető tisztségviselője között kötött szerződés olyan körülmények között, mint amelyekről az alapügyben szó van, nem minősül a második Luganói Egyezmény II. címe 5. szakaszának (18–21. cikk) rendelkezései értelmében vett „egyedi munkaszerződésnek”.

35 A fenti megfontolásokra tekintettel a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a második Luganói Egyezmény II. címe 5. szakaszának (18–21. cikk) rendelkezéseit úgy kell értelmezni, hogy a valamely társaság és az e társaságban vezető tisztségviselői feladatokat ellátó természetes személy közötti szerződés nem hoz létre közöttük alárendeltségi viszonyt, és ennélfogva nem minősülhet e rendelkezések értelmében vett „egyedi munkaszerződésnek” akkor, ha – még ha e társaság részvényese vagy részvényesei jogosultak is e szerződés megszüntetésére – e személy maga határozhatja meg és ténylegesen meg is határozza az említett szerződés feltételeit, és az említett társaság napi ügyvitele felett, valamint saját kötelezettségeinek teljesítése felett önálló felügyeleti jogkörrel rendelkezik.

Az első, a harmadik és a negyedik kérdésről

36 A második kérdésre adott válaszra figyelemmel az első, a harmadik és a negyedik kérdést nem kell megválaszolni.

A költségekről

37 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2007. október 30-án aláírt, a Közösség nevében a 2008. november 27-i 2009/430/EK tanácsi határozattal jóváhagyott egyezmény II. címe 5. szakaszának (18–21. cikk) rendelkezéseit úgy kell értelmezni, hogy a valamely társaság és az e társaságban vezető tisztségviselői feladatokat ellátó természetes személy közötti szerződés nem hoz létre közöttük alárendeltségi viszonyt, és ennélfogva nem minősülhet e rendelkezések értelmében vett „egyedi munkaszerződésnek” akkor, ha – még ha e társaság részvényese vagy részvényesei jogosultak is e szerződés megszüntetésére – e személy maga határozhatja meg és ténylegesen meg is határozza az említett szerződés feltételeit, és az említett társaság napi ügyvitele felett, valamint saját kötelezettségeinek teljesítése felett önálló felügyeleti jogkörrel rendelkezik.

Aláírások